

3 поеми "Козачка Олена"

Олена Пчілка

I. Весна-красна

Віє легким духом, вільним —
Прийшла весна-красна,
Із-за моря, з ластівками,
Прилинула ясна!
Забриніли стави, ріки
В берегах зелених,
Залунали всі улоньки
Од співів веселих.
Всміхається яснее сонце
У небі блакитнім
Хмаринонькам кучерявим,
Біленьким, лагідним;
Обізвався соловейко
У лузі, в ліщині,
Пограває козаченько
В сопілку дівчині.
Сади рясні вишневі
Білим цвітом сяють,
Вишитими рукавцями
Дівчаточка мають.
"Будь здорова, челя донько! —
Мовить весна-красна.—
Гуляй, радій, молоденька,
Доки пора щасна!.."

II. Цвіту зміна

...Вже ж улюбому куточку
Змінилося все!..
Он кучері з верби рясні
Вітерець несе

По узгір'ю на змокрілий
Холодний пісок;
Зажурився, засмутився
Унизу й ставок:
Похмурую, невеселу
Думоньку гада,
І здіймається під вітром
Темная вода;
Хитаються очерети,
Лози самотні
Ронять в воду, наче сльози,
Листочки дрібні...
Все змінилося, дівчино,
Над осінь смутну,
Все гадає враз з тобою
Думоньку одну,
Журливаю, що не завжди
Сонечко вграва,
Що й воно таке зрадливе,
Як любі слова!..

III. Осінь

Проминуло красне літо,
Мандрує за море;
Що кому подарувало —
Чи радість, чи горе —
Байдуже йому за тее!
Хай плаче нещасний,
Хай щасливий, радіючи,
Має усміх ясний...
Як мандрівець перехідний
Шатрище здіймає,
Так літечко, відходячи,
Рясний лист зриває!
А проте ж то, либонь, шкода
Йому покидати
Становище, у якому
Довелось тривати!
Кида літечко навколо

Погляди журливі,
І зриваються у його
Зітхання тужливі...
І останньою красою
Діброви лишають,
І барвами останніми
Квітки доцвітають!

IV. Весілля

...У неділю для дівчини
Сонце не зійшло:
Горе хмарою сумною
Світ оповило!
Чутно пісню весільную,
Музика гуде —
Милий, з іншою звінчаний,
Од шлюбу іде...
На весіллі збір веселий,
Ллється оковита,
Сидить дома дівчинонька,
Залізом прибита...
На весіллі вже долівка
Підківками збита,
У дівчини хустиночка
Сльозами облита.
"Грай, музико! Грай, троїста!
Шпарко, веселенько!
Лийтесь, сльози! Лийтесь, гіркі!
Не давіть серденька!..."

V. Хустина

Прилетіла зозуленька
Через ясний бір,
Завітала дівчинонька
До козака в двір.
"Здоров, милий, чорнобривий!

Чи мене пізнав?
Як з іншою повінчався,
То ще ж не стрівав!..
Та не схиляй головоньки —
Не корить прийшла;
Була б довга та розмова —
Година ж мала:
Уже стоїть осідланий
Твій кінь воронець,
Треба хутко знаходити
Розмові кінець...
Од'їжджаєш ти, козаче,
У непевну путь,
Може ж, тобі доведеться
І руки згорнуть!
То ж колишня твоя мила
Прощатись прийшла
Та гостинця на прощання
Тобі принесла:
Пам'ятаєш мережану
Хустину мою?
На весілля готувала —
Сього не втаю!
Не здалася хустиночка
На весілля нам;
Але ж тобі готувала,
Тобі і віддам!
Нехай здасться хустиночка
Не на те, щоб гнить,
А для слави козацької,
Сідельце укрить.
Добре ж твоє, козаченьку,
Серденько воліло,
Виступаєш з товариством
За святеє діло.
Хай господь тебе провадить
У тую дорогу,
Нехай доля над ворогом
Судить перемогу!
Коли ж будеш незрадливим,
Хай доля сприяє,

Нехай щастя ся хустина
Тобі повертає!
Повертайсь тоді додому
Із військом щасливо,
Хай розплете твоя жінка
Коникові гриву!..
Коли ж ділові святому
Зрадиш, козаченьку,
Хай натрапиш, вертаючись,
На злу доріженьку.
Хай тоді у чистім полі
Ти марно загинеш
І моєю хустиною
Собі руки вкриєш!
Пам'ятай же тєє слово,
Що тут говорила,
Як прощатись приходила
Незвінчана мила!"
По тій мові пішла з двору.
Тихо біля хати,
Тільки чутно, як голосить
Жінка у кімнаті...